

El nen morè

La Derdriu va empènyer la pinta d'os entre els nusos, pentinant-se a cops, fins que se li va trencar entre els dits. Va agafar aire i va recollir amb cura la peça trencada per observar-la a la claror de la porta principal: una espina llarga i pàl·lida, borrosa en la matinalada blava. El temps s'acabava. Ja se sentia el cant trist de les dones, al marge del camí.

S'havia passat unes quantes llunes dormint sobre les trenes i esperava que els cabells li haguessin quedat ondulats, bonics. No hi havia gaires oportunitats de veure reunits tots els homes, i ella tenia setze anys acabats de fer.

La seva madrastra, la Medb, va descórrer amb violència les pells de l'entrada. Per un moment, la Derdriu es va pensar que les havia arrencat.

—Encara estàs despentinada? Ja se'ls veu a tots al final del camí. Que no has sentit l'avís? Va, dona! Aigua al foc, mantes, pells per seure. Maleït sia, que n'ets, de lenta, criatura!

Amb en Bróenán al capdavant, els guerrers arribaven pel camí de l'Oest, bruts i exhaustos. I el plovisqueig es-

devenia sangonós de seguida que entrava en contacte amb els seus cossos, cada gota naixia transparent i regalimava escarlata per les puntes de les botes. Les barbes, els cabells i els flocs de llana es barrejaven, enganxats a la pell i a les muntures, lànguids com les formes d'uns afluents estranys. Centenars de caps de bestiar, el botí de guerra, tancaven la comitiva.

Una claror grisosa va delimitar a poc a poc els contorns familiars del paisatge, les grans pedres, els marcadors de frontera: eren a casa. La granja de la família reial es trobava al límit Nord, aïllada entre les pastures, com ho estaven totes. Cada assentament era una fumejant bandera humana en la immensitat de la plana, en la terra de conreu, amb tanta ferocitat disputada als boscos i als pantans.

La nit havia estat llarga per a en Bróenán, rei dels Necht. Quan va tenir a la vista els tùmuls dels seus avantpassats, li va semblar que la fatiga li enfonsava els ossos en terra. Va pensar que a partir de llavors hauria de protegir la granja des del subsòl, a mitges amb els morts. La muntura anava al pas, un pas cansat i lent, quan va sobrepassar la rasa, la muralla de terra i la palissada superior. Va resseguir les tanques plenes de cavalls fins que va arribar a la gran cabanya circular.

La Medb, que havia sentit els cascos de la cavalcadura, va sortir de la casa i es va avançar a rebre'l.

—Gran és la teva victòria, fill meu!

En Bróenán va baixar del cavall, un animal diferent del que havia adornat per sortir del poble. La seva mare no dissimulava gens bé les intencions que la guiaven. Era fàcil endevinar les preguntes que li faria després d'aquelles paraules de benvinguda.

—Ja està fet.

Tot i que el tenia ferit, en Bróenán va utilitzar el braç

esquerre per lligar les regnes al pal i posar-se bé la capa. Va deixar el braç dret amagat i ben protegit. Evitava trobar-se amb la mirada de la seva mare.

—I els nens?

Davant el silenci d'en Bróenán, el rostre de la Medb es va endurir, com si unes mans invisibles haguessin tibat els fils que li controlaven les faccions.

—Contesta'm. Vull un jurament! —va insistir. Era una ferida massa profunda, i calia que el segell de la paraula es cloqués al seu damunt.

—Ja n'hi ha prou, dona. —El rei es va girar, embolcallat amb pells—. Ja pots dormir tranquil·la... He acomplert la teva venjança, et dic. La gent Barr ja no existeix. El meu pare podrà estar tranquil a l'Altremón i tu també en aquest.

En Bróenán va obrir la porta principal de la casa, l'Anterior, i es va ajupir per passar sota la llinda.¹ Volia veure la Derdriu. Al llarg del camí de tornada hi havia pensat molt, en ella. La va trobar al costat de l'olla gran, que bullia al centre de l'habitació. L'aroma reconfortant del poniol al foc.

—Germà! *Orddan ocus tocad duit!*² —Es va sorprendre que se li presentés sol perquè el més habitual era que es trobessin tots a la casa de reunió. Va sentir un profund descans en comprovar que estava sa i estalvi i li va fer els tres petons de salutació—. Deus estar esgotat. Vine, t'ajudaré...

—Un moment, Derdriu, espera... —la va interrompre, cansat. Es va deixar caure sobre un banc i el vímet que trenava la paret va rebre el pes de la seva esquena

1. Per als punts cardinals es pren el sol com a referència i, mirant cap a l'Est, s'anomenen Anterior (Est), Posterior (Oest), Esquerra (Nord) i Dreta (Sud).

2. «Rep honor i fortuna!».

amb un cruixit. Tenia la impressió que es movia molt a poc a poc en comparació de la seva germanastra, que avançava àgil, atrafegada d'un costat a un altre. Els peus descalços de la noia semblaven ingràvids. La sensació d'estar habitant un altre temps i un altre espai el marejava—. T'he d'ensenyar una cosa...

Va apartar la pell d'ovella negra que li tapava el braç dret i llavors la Derdriu va poder veure la carn blanca i tendra, els bracets recollits i pressionats contra el tors masculí i pelut del seu portador. La pell nívia del bebè s'havia tornat vermella a causa dels rigors del viatge a cavall, amb el fregadís seguit contra una pell madura, endurida pels anys de regència.

El nen estava despert i els seus ulls blaus acaparaven tota la llum i l'atenció. Eren un desafiament a la negror de la llana que l'embolcallava. Miraven a un costat i a un altre, inquiets.

El que menys esperava trobar-se la Derdriu era aquella criatura pàl·lida, que la paralitzava amb la mirada. Una mirada bella, com un canvi de llum en l'atmosfera, i també salvatge, amb la força d'un salt d'aigua. I, tanmateix, estava emmarcada en un rostre de pocs mesos. Quan el nen va aclucar les parpelles, el primer encís es va esvaïr i la Derdriu va mirar en Bróenán buscant una explicació.

—És un bebè —va mussitar ella, sense entendre res.

—És un d'ells. —En Bróenán es va passar el dors de la mà per la barba, encara xopa de pluja—. I tu el criaràs.

La Derdriu va apartar la vista i es va sentir com un cérvol, agafada per les potes, incapaç de fer o dir res. No desitjava enfrontar-se al seu germanastre, però el que li demanava era una provocació greu, una transgressió. A la Medb no li agradaria.

Adonant-se dels temors de la noia, en Bróenán es va

posar dret i li va pressionar el bebè contra el pit, de manera que ella va haver d'aixecar els braços per sostenir-lo.

—És el meu fill, ara.

La sang de la gent a qui pertanyia havia netejat qualsevol taca del seu origen. El que quedava per davant era matèria útil, un lloc on plantar i cavar. Una esperança per a un home com en Bróenán, solitari i hermètic.

A la Derdriu, la carn tendra d'aquell bebè li cremava a les mans. Podia ser fill de l'enemic, però la calor, el son, la fam, les petites batalles de l'univers femení, urgien. L'instint mostrava la mateixa precisió que les osques *ogam*, i desafiar-lo no estava a les mans de la Derdriu. Després d'un instant de dubte, va desembolicar el nen per comprovar si estava bé, si la respiració era correcta, si la pell se li havia ferit pel viatge des de l'altre costat del riu. Va descobrir llavors que el bebè duia una grana oval d'ambre, lligada amb un llarg cordill al voltant del coll. La va aixecar una mica per observar-hi la llum a través: era com tenir captiu un raig de sol.

—Què significa, això? —va exigir la Medb, que acabava d'entrar a la casa.

Es va avançar amb ímpetu cap al nen, disposada a examinar-lo, però la Derdriu el va alçar en un acte reflex i el va refugiar contra el seu pit. El bebè va notar la tensió i es va posar a plorar.

—Ara és fill meu. —En Bróenán es va treure la túnica lentament, desenganxant-ne els cuirs adherits per la sang seca—. I membre de la nostra gent.

La Medb no donava crèdit a aquelles paraules, tenint en compte que la criatura no podia ser sinó un fill dels Barr. Va empassar-se la saliva i va parlar tan a poc a poc que les paraules que pronunciava van semblar com si fossin plom a la gola.

—Et vaig dir ben clarament que no deixessis cap nen, ni lliure ni esclau. Portes la mort a aquesta família. Hi ha coses que la criança no pot curar, i la venjança n'és una. Serveixes a la Morrígan el banquet més fàcil de tots.

—Ja m'has sentit. No et diré res més.

La Medb va notar com la ira li pujava ràpidament per l'interior del cos i amenaçava d'esqueixar-la.

—No permetré que portis la desgràcia a aquesta casa! —va esclatar, enfrontant-se-li.

—Sóc el cap de la família i d'aquest poble. Des que el teu espòs Óengus va deixar de ser-ho...

—No va deixar de ser-ho! El van matar! El van assassinar ells! Aquests maleïts Barr! —La Medb cridava i es posava les mans al cap, fora de si. La Derdriu intentava protegir el nen de l'escàndol i el gronxava mirant de calmar-li el plor.

—Jo sóc el rei, ara. I aquest nen pertany a la família tant com tu.

Aleshores la Medb es va retirar replegant-se com si ho fes davant d'un obstacle insalvable. No es podia creure que el seu propi fill la insultés d'aquella manera. En Bróenán havia de llançar aquella criatura al riu i ofegar-la, com es feia amb els cadells malalts o deformes. Aquest era el deure de la seva posició, que tant defensava: la del cap de família, la del rei. La seva expressió va mudar novament i es va omplir de menyspreu.

—No compartiré casa meva amb aquest nen morè...

En Broénán va agafar aire i es va preparar per prendre la més greu de les seves decisions.

—Doncs ets lliure de buscar-te'n una altra.

La Medb va quedar absent de qualsevol sentiment o sensació. Un instant de buidor, necessari perquè l'odi la pogués omplir a poc a poc els anys vinents. En necessita-

ria molt. Es va dirigir cap a la porta principal de la cabanya i va dedicar a en Bróenán unes últimes paraules:

—Algun dia desitjaràs haver-lo matat. Voldràs fer-lo tornar a la forma d'un bebè per poder-lo matar... I aleshores entendràs com m'has fallat. I pel que fa a aquest nen, escolta'm bé, portarà la meva maledicció fins a l'últim dia de la seva vida: *Ní raib clann ná cenélach, rub dérech-tach díbdathach...* Que no tingui descendència ni parents. Que sigui abandonat i extingit!

Una esgarrifança va recórrer l'esquena de la Derdriu. El poder de les paraules era tan gran que, amb els coneixements suficients, podia provocar la ceguesa, la malaltia o fins i tot la mort. La infertilitat no era menys terrible que qualsevol d'aquelles coses.

Llavors va ser quan la Medb va abandonar la granja, sabent que la seva venjança no seria acomplerta. Almenys no en aquella vida.

La Derdriu mirava en Bróenán amb por i preocupació, mentre ell prenia l'aigua de poniol i es rentava les ferides amb un drap, per sota de la roba. Fins al vespre no se'n podia desprendre, ho tenia prohibit.

—La Medb és la que hauria d'haver-li donat un nom —va murmurar la Derdriu, tímidament.

—Ja ho ha fet. Es diu Ciarán.³

3. *Ciarán* significa «nen fosc» o «nen morè». Es pronuncia «kíron», aproximadament.